Τα πάθη και οι αφορμές τους (Άγιος Ισαάκ ο Σύρος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 28 Ιανουαρίου, 2019

Όταν θέλουμε να ονομάσουμε όλα τα πάθη μαζί, τα λέμε «κόσμο». Και όταν θέλουμε να ξεχωρίσουμε και να δώσουμε στο καθένα το όνομά του, τα ονομάζουμε «πάθη». Και τα πάθη, καθώς διαδέχονται το ένα το άλλο, σχηματίζουν το δρόμο του κόσμου, και όπου τελειώνουν τα πάθη, εκεί παύει να υπάρχει ο δρόμος του κόσμου.

Τα πάθη είναι τα εξής: **Ο πόθος του πλούτου**· το να μαζεύει ο μοναχός γήινα και μη αναγκαία πράγματα· **η τρυφή του σώματος**, από την οποία έρχεται το **πορνικό πάθος**· **ο πόθος της τιμής**, από τον οποίο προκύπτει ο **φθόνος**· **ο πόθος της εξουσίας, η φιλαρχία**· ο στολισμός και η ανόητη **επίδειξη**· η **ανθρώπινη δόξα**, που είναι αιτία της **μνησικακίας**· **ο φόβος ότι θα πάθει κάτι κακό το σώμα μας**. Όπου πάψει η ενέργεια των παθών, εκεί πεθαίνει μαζί τους και ο κόσμος.

Είπε κάποιος σοφός για τους αγίους, ότι **όταν ζούσαν, ήταν ήδη πεθαμένοι**· διότι, ενώ ζούσαν με το σώμα τους, δε ζούσαν ζωή σαρκική. Και συ πρόσεξε να δεις ποια πάθη ζούνε μέσα σου, για να καταλάβεις πόσο ανήκεις στον κόσμο και για ποια πάθη είσαι δεμένος μαζί του και από ποια ελευθερώθηκες. Με δυο λόγια, **κόσμος είναι η εμπαθής ζωή και το σαρκικό φρόνημα**. **Όποιος απαλλαγεί από τα πάθη του, έχει εξέλθει από τον κόσμο**. (132)

Όταν η ζωή σου περάσει από την αρετή στην αμέλεια, τα πάθη θα σε ενοχλούν και δε θα βρίσκεις ειρήνη στην ψυχή σου . Αλλά μην απορήσεις γι' αυτό. Κοίταξε τι συμβαίνει με το έδαφος. Εάν οι ακτίνες του ήλιου πέσουν βαθιά μέσα στη γη, μετά από πολλή ώρα διατηρείται ακόμη η θερμότητά της. Το ίδιο και με τα φάρμακα και με το μύρο. Η οσμή των φαρμάκων και η ευωδία του μύρου, που διαχέεται στον αέρα, παραμένει πολλή ώρα, μέχρι να σκορπίσει και να εξαφανισθεί. Πόσο μάλλον το ίδιο συμβαίνει και με τα πάθη. Γιατί αυτά είναι σαν τα σκυλιά, που συνήθισαν να γλύφουν το αίμα των ζώων στο σφαγείο και, όταν δεν υπάρχει πια αίμα, συνεχίζουν και γαβγίζουν μπροστά στις εισόδους του σφαγείου, μέχρι να σβήσει η δύναμη της συνήθειάς τους. (48-9)

Τι γλυκές που είναι οι αιτίες και οι αφορμές των παθών! Γιατί ο άνθρωπος μπορεί κάποτε να κόψει τα πάθη, οπότε, μακριά απ' αυτά, αισθάνεται γαλήνη και ευφροσύνη, όμως δεν μπορεί να αφήσει τις αιτίες. Γι' αυτό και, χωρίς να το θέλουμε,

υφιστάμεθα πειρασμούς. Και ενώ λυπούμαστε για τα πάθη, που μας τυραννούν, μας αρέσει να είναι μέσα μας οι αφορμές! **Τις αμαρτίες δεν τις θέλουμε, όμως τα αίτια και τις αφορμές τους τα δεχόμαστε με μεγάλη ευχαρίστηση** . Γι' αυτό το λόγο οι αφορμές, που τις θέλουμε, μας σπρώχνουν να αμαρτήσουμε. Αυτός, λοιπόν, που αγαπά τις αφορμές των παθών, είναι, χωρίς να το θέλει, υποχείριος και υπόδουλος στα πάθη. (218)

Η κοσμική δόξα είναι σαν το βράχο στη θάλασσα, που τον σκεπάζουν τα νερά, και ο πλοίαρχος δεν το ξέρει, μέχρι να χτυπήσει η καρίνα του πλοίου και να βυθισθεί. Έτσι κάνει και **η κενοδοξία στον άνθρωπο, που παραμένει κρυμμένη μέχρι να τον βυθίσει στα πάθη και να τον καταστρέψει** . Είπαν γι' αυτήν οι άγιοι Πατέρες, ότι στην ψυχή που πέφτει στην κενοδοξία, ξαναγυρίζουν όλα τα πάθη, που νικήθηκαν με τη χάρη του Θεού και αναχώρησαν. (288)

(Από το βιβλίο: Κωνσταντίνου Καρακόλη, "Ανθολόγιο από την ασκητική εμπειρία του Αγίου Ισαάκ του Σύρου". Εκδόσεις «Ορθόδοξος Κυψέλη», σελ. 89)

(Οι αριθμοί στο τέλος κάθε λήμματος αντιστοιχούν στις σελίδες του ελληνικού κειμένου: «Του Οσίου Πατρός ημών Ισαάκ, Επισκόπου Νινευΐ, του Σύρου, Τα Ευρεθέντα Ασκητικά», Λειψία 1770, Ανατυπούμενα επιμελεία Ιωακείμ Σπετσιέρη, Ιερομονάχου. Αθήναι)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*